

Марков Михайло Миколайович,
професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;
Буяльська Вікторія Романівна,
курсант 3 курсу ННІ № 1 Національної академії внутрішніх справ

НЕЗАКОННИЙ ОБІГ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (МЕСЕНДЖЕРІВ І СОЦІАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ)

Зі стрімким розвитком інформаційних технологій та використанням кіберпростору у всіх сферах суспільного життя, нажал, розповсюдження наркотичних засобів здебільшого здійснюється за допомогою мережі Інтернет та месенджерів.

На сьогоднішній день, незаконний обіг наркотиків обіймає всі злочини з прямим умислом і являє собою систематичний цикл дій від незаконного вирощування, виготовлення, придбання, зберігання, транспортування або торгівлі, у тому числі з використанням для цього соціальних мереж. Такий збут наркотиків через мережу Інтернет значно відрізняється від «традиційного» збуту, коли передача наркотичних засобів та коштів здійснюється з рук в руки.

Тому розвиток месенджерів з можливістю шифрування даних користувачів призвів до того, що за останні декілька років роздрібний продаж наркотиків майже повністю перейшов у цифровий формат. Кожне нове оновлення таких месенджерів ускладнює роботу правоохоронних органів за рахунок використання новітніх методів шифрування інформації та підвищення рівня анонімності учасників спілкування. Найбільш популярним месенджером серед роздрібних наркоторговців є Telegram [1], згідно інформації розробників цього додатку, кількість користувачів перевищила 500 млн людей.

Можна визначити типову схему незаконного обігу наркотичних засобів із використанням інноваційних технологій:

Спочатку здійснюється пошук на веб-сайтах відомостей про реалізацію наркотиків. Зазвичай цієї інформації про адреси інтернет-ресурсів, адреси електронної пошти, шифри, умовні терміни, за допомогою яких можна зв'язатись зі збувальником наркотиків.

Обов'язково встановлюється контакт з особою, яка пропонує придбати наркотики, в подальшій комунікації погоджуються питання про саму ціну, обсяг та вид наркотику, який далі стає предметом купівлі/продажу, спосіб його збуту та оплати.

Таке спілкування здійснюється різноманітними способами: в режимі онлайн через програми типу ICQ, Skype; шляхом Інтернет-переписки режимі онлайн у форумах (чатах) чи з використанням електронної пошти, тощо. Також збувальник наркотиків надає

покупцю свій номер стільникового телефону, з метою подальшої підтримки зв'язку.

Встановивши всі необхідні обставини купівлі/продажу наркотиків, здійснюється предоплата, як правило, одним із цих способів:

Через банківський переказ на вказаний збувальником банківський рахунок;

Переказ електронними грошима на електронні гаманці; поповнення рахунку вказаного збувальником телефонного номеру;

надання секретного коду ваучера визначеного збувальником телефонного номеру шляхом SMS-повідомлення;

переказ коштів з рахунку Інтернет-картки на вказаний збувальником банківський рахунок або номер телефону.

На цьому ці форми не закінчуються.

Коли відбувається отримання коштів, то після цього збувальник інформує покупця про спосіб отримання наркотичних засобів, він також буває різним: через постачання поштою, кур'єрською службою або ж здійснює так звану «закладку», а саме вказує певне місце про їх знаходження. Повідомлення про місцезнаходження наркотичних засобів та процес його отримання також буває різним: розмова по телефону, відправка текстової інформації чи фотографії місця приховування наркотику через інтернет чи SMS-повідомлення [2].

Тому головна ціль збувальників та покупців, які пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів через мережу Інтернет, чим більше заплутати правоохоронні органи, які здійснюють боротьбу з такими злочинами, у пошуку інформації про них. Складність роботи оперативних підрозділів Національної поліції України, які протидіють незаконному збуту наркотичних засобів через мережу Інтернет полягає у тому, щоб виявити та задокументувати операції з купівлі-продажу наркотичних засобів через електронні гаманці, потребує значних людських і часових ресурсів.

Отже, незаконний обіг наркотичних засобів із використанням інноваційних технологій (месенджерів та соціальних мереж) це складний процес з яким правоохоронним органам важко протидіяти так, як постійно ці злочини стрімко розвиваються. Оскільки удосконалюються ці злочинні схеми, де використовується мережа Інтернет, тому і необхідно організувати ефективну протидію органами Національної поліції, а саме оперативними підрозділами.

Список використаних джерел

1. URL: <http://www.ugorod.kr.ua/news/2019-09-30-73182.html>.
2. Протидія безконтактному способу розповсюдження наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів за допомогою мережі Інтернет: метод. рек. / С.В. Албул, Є.В. Поляков, Т.Г. Щурат. Одеса: ОДУВС, 2018. URL: http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1345/1/нарко_інтернет.pdf.